భక్తవత్సల శతకము

శ్రీరామచంద్ర సహాయము.

# భక్తవత్సల శతకము.



గూటాల కామేశ్వరమ్మగారిచే

రచింపఁబడి

వంగూరి రామారావుగారిచే

పరిచూపబడినది

భీమవరం.



మొదటికూర్పు 500 ప్రతులు.



కళానిధి ముద్రాక్షరశాల,

భీమవరం.

1933.

వెల 0—2—0.

# మనవి

ఆర్యులారా!

ఈ చిన్ని పొత్తమునందలి పద్యములు, తీరికగల వేళల నప్పుడప్పుడు రచించియుంటిని. అవ్యాజకృపాపాథోధియగు సర్వేశునెడల కృతజ్ఞత చూపుటకిదియ యవకాశమని యా పరాత్పరు గీర్తించి, "చంద్రశేఖర నూలిపోగ" ను క్రమమున రచింప పూనితినేగాని, సారస్వతాభివృద్ధికిగాని, భాషాసేవకుగాని, పనిగొనగాదు. లక్షణము పూర్తిగ నెఱుంగని కతమున నా యీసాహసపు వ్రాతల చాల తప్పులుండవచ్చును.

కాని, నా మేలుగోరి, స్త్రీ విజ్ఞానమభివృద్ధిచేయుటకు దీక్షవహించిన శ్రీ రాయసం వెంకటశివుడు M.A. L.T. గారు, దీనిని సావధానముగ చిత్తగించి, యచ్చొత్తింప ప్రోత్సహించిరి. ఈ విషయమున వారికెదురాడుట యనుచితమని యియ్యకొంటిని. నే నీపుస్తకమును చాలకాలముక్రితమే పూర్తిగావించియుండియు ప్రచురింప నిష్టములేనందున యింతవర కాలస్యముచేసియుంటిని. నాకు హృదయపూర్వక ప్రోత్సాహమొసగిన శ్రీ వెంకటశివుడుగారికిని, సోదరీమణులకును కృతజ్ఞతావందనములర్పించుదాన.

ఇట్లు, విద్వద్విధేయురాలు,

గూటాల కామేశ్వరమ్మ.



శుభమస్తు.

శ్రీకృష్ణ పరబ్రహ్మణేనమః.

# భక్తవత్సలశతకము.



ఉ॥ శ్రీకరనిత్యనిర్మలవి। చిత్రచరిత్రదయాంబురాశి తే
జోకరలోకపావన యహో। పరమేశ్వరముక్తిదాతపు
ణ్యాకరచిద్విలాసభవ। ఘోరసుధీనుత సచ్చిదాత్మకా
నీకునమస్కరింతునను। నెమ్మనిగావఁగభక్తవత్సలా 1

ఉ॥ శ్రీకర దీనరక్షక వి। శేషదయామతి నెల్లజీవులన్
సాకుమహాత్మమోద యుత। సర్వజగంబులఁబ్రోచుదేవని
న్నేకమనంబుతో గొలుతు। హెచ్చగుజ్ఞానమునిచ్చి నీవునా
వాకుననిల్వవేయఘని। వారణ యీశ్వర ॥భ॥ 2

ఉ॥ శ్రీకర దుష్టసంహరణ। శిష్టజనాదరింపజేయుసు
శ్లోక యనంత సర్వమును। జూచుచు రూపము లేక యుండిము (గా
ల్లోకము లేలునిన్నుమది। లోదలపోసిమోదంబునొందఁ
నాకెపుడీవుబుద్ధినిడి। నామొరలన్వినుభక్తవత్సలా॥ 3

ఉ॥ నిర్మలనామ సద్గుణమ । ణీనిరుపద్రవ నిర్వికారదు
ష్కర్మవిదూరపద్యశత । కంబురచించిముగించినీకునే
జేర్చి నిసిత్తముత్తెముల । పేరుగగ్రక్కొని వేగనాకునీ
మర్మములెల్లదేటపడు । మార్గముజూపుము ॥భ॥ 4

ఉ॥ బాలలుపల్కు పల్కులకు । బండితులెంతయుగేలి సేయకే
చాలముదంబుతోవినెదు । చాన్పనజూచుచునిం దుదప్పలన్
మేలుగదిద్దికోవిదులు । మేకొనినన్నుక్షమింప మ్రొక్కెదన్
వ్రాలిపదద్వయంబుపయి । భక్తినివారికి ॥భ॥ 5

చ॥ పనిగొనివున్ననేకథల । వ్రాసియెఱుంగనునేకవిత్వల
క్షణములుసూడలేదుశత । కంబురచింపగబుద్ధిపుట్టియీ
పనికిపుడంజవైచితిని । పండితులారసిదీనదోషముల్
గనిసవరింపవేడెదను । గల్మషనాశన భక్తవత్సలా॥ 6

ఉ॥ ముద్దులుగుల్కునట్టిపద । ముల్ గుమిగూడిన పద్య కావ్యముల్
తద్దయువేడ్కతోజనులు ధన్యులుదీనిపఠించినవ్వియే
పొద్దునుగేలిసేతురని । ముఖ్యముగాదలపోసియైననీ
సుద్దులుకాన పాతసిలు । చున్ జతగూర్చెద ॥భ॥ 7

ఉ॥ పేదకు భూమిద్రివ్వధన । పేటిబయల్పడురీతి నెండచే
వేదననొందినీరుగన । వే చినవానికిముందుగా దటా
కోదక మేకనంబడుచు । నున్నవిధంబున నజ్ఞురాలనే
నీదుపదాబ్జముల్గొలుచు । నేర్పెటులబ్బునొయంచు
నుండనో
వేదవిదుండప్రాప్తమయి। వేసటదీఱెను॥ భ॥ 8

ఉ॥ నానుడులందుఁదప్పులుఘనంబుగనుండిననీదుసత్కథా
పానముతీపితగ్గిమరి। పాడయిపోవునె తేనెవట్టులన్
మ్రానుననుండుయీగలుగ్రి। మ్ముంబుగఁబీల్చివిషంబు
గ్రక్కినన్
తేనెకుదగ్గునేరుచిమ। దిన్దలపోయగభక్తవత్సలా॥ 9

ఉ॥ ఎవ్వరునవ్వుచుండినని । కెవ్వరు హేళనసేయుచుండినన్
ఎవ్వగనిందమోపినమ। ఱెవ్వరునాపయినేరమెంచినన్
ఎవ్వరుకోపగించినమ। హిన్ భవదీయసహాయమున్నజా
లివ్వసుధన్ భయంబుబడ । నేటికిఁజెప్పుమ॥ భ॥ 10

చ॥ శరణుదయాంతరంగసువి। చారణసద్గుణభూష యీ
శరణుమహానుభావయతి। శాంతపరాత్పర (శ్వారా
సజ్జనప్రియా
శరణుసదాత్మసర్వమయ। సత్యనిధీసుకవీంద్రసన్నుతా
శరణునిరీహ పుణ్యపురుషా। నిరుపాధిక ॥ భ॥ 11

చ॥ ప్రకటితశక్తినీజగము। భవ్యముగాసృజయించిప్రాణుల
న్నాకసమప్రేమగల్గిక దు। మెప్పుగఁజూచుచునుండు దేవనే
నిఁక పరిశుద్ధరాలనయి।నీమహిమాద్భుతచర్యలెంచిమా
నక నినునమ్మియుండునటు।నన్నునొనర్పుము॥భ॥ 12

ఉ॥ సృష్టినిసత్పదార్థముల। జిత్రముగానమరించియెల్లవా
రిష్టముతో భుజింపఁదగు। నింద్రియశక్తినొసంగినావువి
స్పష్టముగానునీమహిమ। సాటుచునుండును దేని
జూచినన్
దృష్టిజనించినిన్నుగన। దోఁచుగదే మది ॥భ॥ 13

చ॥ బహువిధభూజపత్రములు । బాములు పువ్వులుకూ
రగాయలున్
గుహలుసముద్రముల్ తరులు। కొండలు దోటలు
పంటభూములున్
గహనము లేళ్లుదుంపలును। గల్పన జేసిప్రజాళిమేలుకై
యహహ భవత్ప్రభావముల। నంతటజిమ్మెదు॥భ॥ 14

ఉ॥ ఎన్నవిచిత్రజంతువుల । నెల్లెడలన్గలిగించినావు మా
కన్నివిధాలనవ్వితగు। నట్టిపనుల్ పొనరింతు వందులో
గొన్నివిశేషక్షీరమును । గొన్నిఘృతంబునునిచ్చు
గొన్నిభరించిమోయుమము।గొన్ని (వీపుపై
ధరిత్రినిదున్ను ధాన్యము
లెన్నులువిచ్చి పండిచుదు। వేదనదీర్చును॥భ॥ 15

చ॥ సిరులు గృహంబులుత్తములు। స్నేహితులాప్తులు
వస్తుసంతతుల్
పరిజనముల్ తనూభవులు। బాంధులు సోదర సోదరీమణుల్
గురువులు తల్లిదండ్రులను। గూర్చి ప్రియంబున బెంచునిన్న
దా మరచి చరింపగాదగునె। మానవ జాతికి॥ భ॥ 16

ఉ॥ పక్షులగానముల్ చెవుల। పాఱుట యున్నగనంబునంటిన
ద్వృక్షములెల్లప్పి వెనల। వీంచి సుఖంబొనరించుటల్ జగ
ద్రక్షసమస్తసస్యములు ధారుణిపండుచునుంటజూడనీ
శిక్షమొకింత తప్పదువి। చిత్రముతల్పంగ॥ భ॥ 17

చ॥ కనకము వెండి వజ్రములు। గారుడముల్వరతనాలు గాకకం
చునుదగరంగుబునిత్తడిని। జోద్యముగానిలయందు బెట్టినీ
వనయము జ్యోతీరూపమున। నన్నిటియందు వసించి
నావుని
సనుటకు జ్ఞాన తేజమను। కన్నులు లేవటులుండసీ మహా
త్తునుంగొనియాడియైనమది। తుష్టినిజెందము॥ భ॥ 18

ఉ॥ భానుడు గ్రుంకు వేళనలు। పక్కలజీకటి గ్రమ్మునంతలో
నేనడు రేయియందునభ। మెల్ల వెలుంగగ జేయచంద్రునిన్
మానుగనుండుజుక్కలను। మాకొఱకంపి భవత్క్రియ
ల్ప్రదా, జ్ఞానమయుండ చూపెదవు సర్వజనాళికి॥ భ॥ 19

ఉ॥ ప్రొద్దుననిద్రలేచుటకు। మున్నెరవిన్ బయికంపియుం
ధతన్

దిద్దిజనాళిశుభ్రతకు। దీర్ఘమునిచ్చుచునర్హకృత్యముల్
సద్దగవంటకున్దగిన । సాధన జెప్పి భుజింప బెట్టియా
పద్దశబాపుచుండునిను। బ్రార్థన సేయక యొడ్లగూర్చిబల్
సుద్దులనాడిసంచరిలు। చున్ జెడిపోదుము॥ భ॥ 20

చ॥ మనుజులు కాలపద్దతులమార్చి పరార్థపరత్వమూనియే
పనిదలపెట్టిచేసినను। వన్నియకెక్కిన దానితత్ఫలం
బునకు సహాయమీవపడి। బుద్ధిబలంబును నేర్పు
నిచ్చిపూ
ర్తినొనరించినీకరుణ। తెల్పుదువారికి॥ భ॥ 21

చ॥ సకలసుఖంబుతో బ్రతుక। జాలుదుమేయిటునీవు
లేనిచో
నొకయడుగైననెత్తగల। యోపికయుండునె నీదు
పోషణం
బకట విచిత్రమైజనుల। నాదరిదాబ్రతికించుచుంగానిజే
సికిదగుభోజనంబిడని। వేళనశింపదె భక్తవత్సలా॥22

చ॥ జలమును సూర్యచంద్రులను। జల్లనిగాలిని నిల్వభూ
మినిన్
విలసితమైనమిన్ననతి। వింతలుగుల్కెడు తారకావళిన్
విలువఫలంబులగ్నియును। బృథ్విని నీవుదయింపజేసి జీ
వులదయతోడనేమరక। పోషణజేసెదునిన్ను దుర్జనుల్
దెలిసినుతింప లేరుగద। తెల్వినిలేమిని ॥భ। 23

ఉ॥ సర్వజనాంతరంగమున। సత్యముదప్పకుఁడంచు దేవునిన్
మర్వకనమ్మియుక్తమగు। మార్గమునంబడిపోవుడంచుదు
ర్గర్వముగోప మీర్ష్యయును। ఖండనజేసి ప్రశాంతమూ
ర్తులై।
యుర్విని గీర్తిగాంచుడని। నొప్పుగ వ్రాసెదు॥భ॥ 24

చ॥ కుమతులు దుర్మదాంధులును। క్రూరులు దారుణ
పాపకర్ములున్।
క్షమ గడదోలియుకూళలును। జారులు చోరులు
దుర్వివాదకుల్
దమమదశాసనంబువిధి। దప్పిచరించియు ఘోరమైనదుః
ఖములనుబొందినిందలధి। కంబుగనొందరె॥భ॥ 25

చ॥ సదయులు సద్విచారులును। సత్యపరాయణులాత్మ
వేత్తలా
పదలొకవేళవచ్చినను। జ్ఞానములన్నను నేర్పులట్లదా
మదరక భక్తియోగమున। నన్నిటనాగిదహింపజే
యుచున్।
దునకుగృతార్థులైకనరె। తుష్టినిముక్తిని ॥భ॥ 26

ఉ॥ ఈమహిం గల్గుధర్మముల। కెంతయునద్భుతమయ్యెనా
మదిన్।
సామిభవత్ప్రసాదమని। చాటుచునుందును దేనిజూచినన్
గాముకులైనదుర్మతులు। గానఁగలేక భవత్స్వరూపమ
యొ్యామృగజాతిచందమున। నుండినశింతురు॥భ॥ 27

ఉ॥ తియ్యనినీరుజూచినను। దీరగురంగులపూలుచూచినన్
ఇయ్యలనెండ వెన్నెలల। కింపగుకాంతులగాంచుచుండి
జయ్యనవీచువాయువును। సత్యముగాబరికించి (నన్
చూడనో
యయ్యభవద్విలాసమని యాత్మనుదోచెడు ॥భ॥ 28
ఉ॥ ఇంచుకనీవిలాసముల। నేనుదలంచి వివేకమొప్పనా
సంచితకర్మలన్దెలసి। సత్వరదుర్గింపుచునిన్నుభక్తిబూ
జించితరింపనైతినని। జింతవహింపుచుసత్యమార్గమూ
హించిగ్రహించిబాగుపడు। టెన్నటికోగద॥భ॥ 29
చ॥పుణ్యమినిమానవత్వముస।బుట్టినదానిఫలంబునీకృపక్
బడసినమస్తధర్మములు। పద్ధతిగ్రాసిపాపవృత్తిచే
జెడకవృథాప్రసంగములు। సేయకజన్మతరించుచింతలో
బడికడతేరుటేసుగుణ। వంతులకృత్యము॥భ॥ 30
ఉ॥ సత్యపరాయణావరద। సజ్జనపక్షముసొందగ్రియోగిసం
స్తుత్యయనేకరూపభవ। దూరనిరామయసామిపాపరా
హిత్యయమోఘశాసనమ। హేశ్వరయంచుభజింతు
నన్నుదు
ష్కృత్యములంటకుండుటకు। గేవలభక్తిని ॥భ॥ 31.
చ॥ నెలతనుమందురాలనిను। నిండుమనంబుననిల్పశక్యమే
తలచినతోడనేజనుల। ధన్యులజేయుముకుండనీవునా
పలుకులునాదరంబునను। బాయనిప్రీతినినాలకించినిన్
గొలిచితరించువాడనోగ।గూర్చుము వేమరు॥భ॥ 32

ఉ॥ భూజనకల్పకంబయిన బుణ్యుడనీగుణమభ్యసించినా
నైజగుణంబుఁ ద్రుగ్గొన। నావశమింతయుగాకయెప్డునీ
బూజలొనర్పజాలకపి। భూతలభోగములందుజిక్కినీ
తేజముగాంచిమోదమున। దేలఁగపోతిని ॥భ॥ 33

ఉ॥ పాహినిరంజనానను। పారకృపామతిఁజూచుచుండినా
నైహికభోగజాలముల। యందుబ్రియంబునడంచినీ
తిర్న।సాహసధైర్యశౌర్యముల। నంతనమీయగనీవె
గానినీ।దేహికిదిక్కువేఱెకలదే। ధరలోపల ।భ। 34

చ॥ నిలువదుదేవనామనము। నిశ్చలమ్మాత్రుటికాలమేని
యున్।దలపదుపాపపుణ్యముల।దారియుదేయునినించు
కేనియుం। దెలియదునీదుశాసనము। దివ్యతరంబని
యాత్మయందుదా। గొలువదునీదుపూజ్యమగు।కూర్మి
పదంబులు।భ। 35

ఉ॥ అంతటనిందితేజరిలు। చార్తులరక్షణసేయునట్టివే
దాంతిని నిన్నుఉంగుటకు। దద్యముగామునివర్యు
లెందరోవింతగునీదుచర్యవెద।వేమఱువిల్పియభీష్టసిద్ధి
దా।మెంతయునొందరంచవగ। నింతికిశక్యమె భ॥ 36

ఉ॥ ఇట్టిదియుక్తమార్గమని। యెంచుచుగర్వమడంచిక్రో
ధునిర్।బట్టివహతంబుజేసియరి।వర్గములన్ దిగద్రొక్క
లేకనేబుట్టితిమూఢురాలనయి।భూమికిభారతరంబుగా
గనా।కెట్టినుబుద్ధినిచ్చుదయ।నేలెదవోగదెభక్తవత్సలా 37

ఉ॥ హా! పరమేశ! నిత్యమును । దాత్మసుబోధలనిట్టి జే
యెన్నియో।
పాపపుచింతలన్ దగిలి । వంతనుబొందితిగాని భక్తితో
నీపదసేవలో దవిలి । నిత్యసుఖంబులనొందనైతిసం
తాపములెల్ల బాపినను । దప్పక కావవె భక్తవత్సలా 38

ఉ॥ ఉర్విసుఖంబులన్నరిగి । యుత్తమచర్యలజాడలేక దు
ర్గర్వమునొందిధర్మవిధి । గన్నులగానక సజ్జనాలనై
దుర్వహపాపబంధమున । దూరితి నిన్ స్మరియింప
నైతినో। సర్వనియంత్ర కుత్సితము। జంపిదయన్గను భ॥ 39

ఉ॥ చెప్పగలేను నా చెడుగు । చేతలసంఖ్యముగాగనుండెన
న్నెప్పుడు జుట్టి మోహలత। లిప్సచుబుద్ధిని కష్టచింతలో
దిప్పుదు నీపదస్మరణ । దిక్కున జేరగ నీవు వానినిన్
దెప్పునదుంచి నిన్గొలుచు । తెవ్వనొసంగుము భ॥ 40

ఉ॥ కల్లలనాడి చింతిలక । కానిపనుల్దలపోయుచుండినా
యుల్లము శుద్ధి జేసికొను। నూహ నెఱుంగక యింత కాల
మున్। జెల్లగ మందు రాలనయి। చేటులనొందితిగాన వే
గనో॥ చల్లని తండ్రి నా మదిని । సత్యము నాటవె ॥ భ॥41

ఉ॥ హా కరుణాస్వరూప నిను। హర్షముతో గని సన్నుతింప కే
నీకలిమాయలో మునిగి। యుంచుక జ్ఞానము నొందవే కపల్
పోకలబోయి యీ తనువు భూమిని శాశ్వతమంచు నెంతు నే
నే కరణిన్ భవత్పరము। తేర్పడ గాంతు నె భ॥ 42

ఉ॥ ఐహికవృత్తులెంతయు బ్రి। యంబునుగా నరికట్టినన్నను
త్యాహములతోడ సద్విధుల। నల్పగనీకసతమ్ము దుష్టమా
యూహలయందు జిత్తమును। దోగియుచున్నందును
వీనిబట్టకే।
వేహరియించఁ జేసివాది। వీడకనిల్పుము భక్తవత్సలా 43

చ॥ ఉదయము లేచి రాత్రిని బ। రుండున మేత మొకింత నా
త్మలో।
గుదిరిక లేక మూఢులను। గూడుచు గాలము వ్యర్థపుచ్చినీ
సదమలదివ్యనామమధు। సారము గ్రోలఁగ లేద కైననా
హృదయము నీమతంబరసి। యే పెడదారులు పోకయుండున
త్పదమిని నొందునట్టినను। పాయము జూపుము భ॥ 44

ఉ॥ బాగుగ సద్విధుల్ నృల। పట్టక పోంగుచునైహికంబులా
భోగములొందనిచ్ఛగల। బుద్ధి వహించిన మందురాలనే
నేగతినిర్మలత్వమున। నింపగు నీచరితామృతాంబుధిన్
దోగియ ధేచ్ఛనొందుదునొ। దోచదు చెప్పవె భ॥ 45

ఉ॥ దానములున్ వ్రతంబులును। దగ్గయు జేసి చరింపనాదరిన్
గానగరాదు దివ్యమధు। కంబుగ యాత్రల కేగిపుణ్యమే
మేని గడింతమన్న బల। హీనత చేదిరుగంగజాలన
జ్ఞానిని గష్టముల్ పడగ। జాలసి నన్నెసియాడుచుందునో
దీనశరణ్య నీదరికి। దీసిదయంగను భక్తవత్సలా॥ 46

ఉ॥ కాయము వ్యాధిపుట్టలకు। గన్న గృహంబుగ నుండ నిత్యా
మ। ల్పాయువుగాఁగ జీవితవు। నానలు మెండయి డాగు
రింఁగా। నేయ వివేకపాశమున నిక్కి బయల్ పడ చేతగాక నీ
సాయము గోరి వచ్చితిని, చయ్యన నా నుడులాలకించి నన్
బాయక యీ యసాధ్యమగు। బంధము విప్పుము భ।47

ఉ॥ నీకృపవల్ల బంధములు। నిర్క ముగా డగిరాలిపోవ, నే
నేకమనస్కురాలనయి। హోమిగోరంతలు లేక సజ్జనా
నీకము గూడి సద్విధుల। నేర్చి చలింపక మెల్లమెల్లగా
బ్రాకుచు స్వచ్ఛమౌగతిని। వత్తు ముదంబున భ॥ 48

ఉ॥ మేనికి వ్యాధి సోకియు మ। మృత్యుముఖంబున కీడ్వదీననై
హీనత జెందు వేళ పరు। లీనున గుంజెడు వేళ బాధచే
బ్రాణము పోవ సిద్ధమయి। బంధువులేడ్చుచు గశ్వా వేళ నీ
ధ్యానము సేయ శక్యమౌన। దానిను మిప్పుడె సేతు పుణ్య
సంధానమహాత్మ భవ్యగుణ। ధామ నిరింద్రియ భ।49

ఉ॥ ధీర! పురాణపూరుషను। ధీనుత! దుర్జనశిక్ష! యాత్మనం
చార! జగద్విలక్షణ! పవి। శాంత! మహేశ్వర! నిర్గు
ణా! నిరాకార! వికారదూర! జన। కా। నిను నిత్యము
వన్నుతింతు నా। నేరములెల్ల సైచి నను। నిందు కృపన్గను భ॥50

ఉ॥ అయ్యయో! వేలు రోచనము। లడ్డము వచ్చి భవత్ప
దాబ్జముల్

వెయ్యివిధాలగొల్చుటకు। బ్రీతినియత్నము సేయు వేళలో
జయ్యన బాదు జేసిచెదు। సంగతిజ్ఞప్తికి దెచ్చువానినే
నెయ్యెడనున్న పైకొనిద।హింపఁగ జ్ఞానమహాగ్ని నీయునో
యయ్యనమస్కరింతునిక। నైవనొసంగుము భ॥ 51

ఉ॥ సంతసమిచ్చుదేవ! ప్రజ। సౌఖ్యమునొందనొసర్చు
దేవ! యే।చింతలబాపుదేవ! బహు। చిత్రముగానటి
యించు దేవ! మే।
లెంతయుఁ గూర్చుదేవ!భజ।యించినభక్తులబ్రోచుదే
వ। నేనెంతసిగొల్తుదేవ!నిను। నెల్లవుడుఁమది భ॥52

చ॥ వివిధమంచిగ్రంథములు। విప్పిపఠించెదుశాంతమూ
ర్తులుఁ।బరులకునైకృతుల్ నెలువు। పండితులున్నుగు
ణప్రకాశులున్।
నిరతముచిత్తమందునిను। నిల్పినుతింపఁగ శేరనంగని
న్నరయఁగనాతరంబగునె! హా! యడియానమొభ॥53

ఉ॥ ధాత్రినిభక్తవర్యులుస। దామదిరోచన జేసిచెట్టుపై
బత్రముదాలునట్టుతమ। పావుదేహమురాలునంచునిన్
స్తోత్రము జేసిముక్తిగను। సూత్రమెఱుంగుదురట్లునన్నున
త్పాత్రగ జేయు వేడెదము। దంబున నిత్యము భ॥ 54

చ॥ విమలచరిత్రమెంతటిప। విత్రతనొందిన శిష్టుఁడైనన
క్రమముగమాయలోబడుచు।గల్మషవృత్తినిబాపలేకనీ
మమువిడిమానపోయితన। మందతకుఁబరితాపమొం

దియేఁ స్మయామునందు నీ చరణ | సన్నిధి జేయునో గానను ం
చిహ్నా | గణమునకు జీ తలేని చెఱు | క్వా[illegible]కేగతి భ॥ 56

ఉ॥ అంధులకద్దమేల వెలఁదూండ్రకు భర్త్ర సుపుత్ర్ర లేలసం
బంధములేలనైరులకు | బాపులకాత్మవిచారమేల స
ద్గ్రంథములేలమూఢులకు | గానకలాప్రౌఢ కేలయిట్టి ని
ర్బంధములేలసోమరికి | భక్తికి ధూర్త [illegible]
ర్వాంధులకేల కావలయు | వాస్తవ [illegible] చగ భ॥ 56

చ॥ కుటిలులు సజ్జన [illegible] | [illegible]
ప్పుటకు నసేకయత్నములు | [illegible] చేసి [illegible] చిం
చి [illegible] | ఘుటము గుసి [illegible] | [illegible] సిజం
బుగా నను [illegible] కయిన [illegible] | [illegible]
[illegible]
కటములడంచికూర్రులను | ఖండన సేయును భ॥ 57

చ॥ సుజన [illegible] | [illegible] గీతిగా
గాంచి [illegible] జనము నెల్ల [illegible] | భక్త [illegible] లవం
తుడై | నిజ [illegible] నో దుమను | [illegible] డుగా
[illegible]
సజనుడు పుట్టు సత్కులము | [illegible] ను చెండ [illegible]
వ్రజము ఘనంబుగా [illegible] లము | [illegible] లుండు నెభ॥ 58

చ॥ మలినులు పాపరత్న్యమున। మాటికిమాటికిజిక్కి మాయ
నా। దెలియఁగజేకసజ్జనులు। దెల్పెడుసద్వచనార్థమీర్ష్య ల
చేగలఁకవహించివారలను। గారణమింతయు లేకతిట్ట రే
యిలగలమూఢచిత్తులకు। యీముకబుద్ధిని జెప్పిజ్ఞానిగా
మలపఁగసాధ్యమా నెయున। మానుసకైనను భ॥ 59
చ॥ అతఁడితరశక్తిఁ జేబువిని। నంత మొనర్పఁగవచ్చు రోగికిన్
దగిసటువంటిమందిడుచు। దప్పకరోగముమాన్పవచ్చునే
పగిదిని నైనసద్గురుని। బాత్రతబొందగవచ్చుగాని యీ
జగతినిమూర్ఖసమూహంబుని। సాధుమనస్కుని జేయుదుర్గ
భం। బగుగద యెంతసాధకుని। కైనదలంపఁగ భ॥ 60

ఉ॥ నీపయిదృష్టినిల్పుకొని। నీగుణవర్ణనసల్పిసల్పినీ
ప్రాపకమున్గడించుచుబ్రజ। పాలిటనీవిభవంపురూపమో
హారోపరమేశ కానఁబడి। యుల్లముచల్లదనంబునొంది
యెం। తేపరమాన్భతంబుజని। యుంచిసుఖింపరె భ॥61
ఉ॥ భక్తులపాపజాలములు। పాఱఁగ దోలుచు ముక్తినొందఁ
గా। యుక్తినిబోధసేతువను। యుత్తములందఱు దెల్పవించు
నా। సక్తియుభక్తియుంగలిగి। సామినినుభ్భజియింపుచుం
డునీ। రక్తినిజూపినన్నికను। రక్షణజేయుము భ॥ 62
ఉ॥ ముజ్జగముల్కృపాంబునిధి। ముగ్గఁగ జేసినసాధుపోవనే
సజ్జనమైత్రి జేయుచును। సద్వినియోగము జేసికాలముఁ

యొజ్జలు దెల్పు నీతి విడ। కుండన దా చరియింపజ్ఞసినీ
పజ్జను జేర్పు కొమ్మినను। పాపవిమోచన భ॥ 63

చ॥ అవనినిగల్గుపూరుషులవన్నలరీతిని నాత్మనెంచియున్
గువలయమందునంగల। గూర్మినినక్కలబోలెనెంచి
యుం। పవిమలభక్తితోవిభుని। బాయకభక్తినిసేవ
జేసినిం। నవినయమొప్పవేడగల। సాధనదెల్పుము
భక్తవత్సలా॥ 64

ఉ॥ నాపయిదుష్టులెంతయుమానంబునగల్మషమూనియూ
రకే। కోపమునొందితిట్టినను। గుండకనామదినెల్లవేళ
లం। దోపికదాల్చివారలకు। నోరిమిగల్గహితంబుజెప్పి
ము। కోపముదీర్పశాంతమిడకోరెద వేమరు భ॥ 65

చ॥ నిరతముజెడ్డమాటలను। నేనికనాడకశాంతురాలనై
ధరగలయుత్తమాంగనల। దాలిమియున్నతిభక్తియున్
నదా। గురిగనునాత్మనిల్పుచున। కుంఠితచిత్తముగల్గి
నిన్ను నేమరకతలంచుబుద్ధిపలుమాఱొనగంగదభ॥66

చ॥ ఎపుడుమదీయనేత్రములు। నీదుచరిత్రముజూడజిహ్వ
నిన్। జపమొనరింపగర్ణములు। చక్కనినీకథలాలకిం
పమో। తుపదవింగోరిహస్తములు। సాధకకమానటు
పూజసేయగా। గృపననుగ్రహింపంగదె। కీర్తివి
భూషణ భక్తవత్సలా॥ 67

ఉ॥ పోషణ జేయుతండ్రివయి। బుద్ధులనేర్పఁగనోజ్జవౌచు సం
తోషముగూర్పఁగం జెలియు। దుఃఖముబాపఁగజ్ఞాని
వౌచును। ద్భాషలునేర్పి పెంచుటకు। బాగుగదల్లియు
నైభిరానను। దోషము లెల్లబాపఁగదె। దోషనివా
రణ భక్తవత్సలా॥ 68

చ॥ అనయము శాంతవృత్తి జను। లందరియందు ననేక భావ
ముల్। వినయమునొప్పునొప్పిదము। విద్యయు సత్ప్రవా
వాసముల్ ధృతిన్। ఘనమగు సత్యమున్ దయయు। గ
ల్గినాకిక జానమియ్యవే। యనువుగ సజ్జనావళులు। నాప
ద బాపెడు భక్తవత్సలా॥ 69

ఉ॥ లోభుని బట్టిచంపిమది। గలకల్మషమెల్ల దుఃఖించి నే।
నీభువినొందువాతఁ విన। కేకి జనకకమత్సరంబు నా
నా భవబంధముల్ దొలఁచి। నన్ను శుద్ధినొసర్చుకొంట
కై। నే భజియింపుచుంటినినను। నెమ్మనమందు నభ॥ 70

ఉ॥ మానకెమెల్ల బంధువుల। మన్నన జేయుచువారి వల్లస
న్మానము నొందియార్ష్యతేను। మాపీసతంబును శీలురాల
నై। మానసమందున తసము। మైకొనిసత్యము దప్ప
కుండను। జ్ఞానము నొందుసాధనము। జయ్యనజూపు
ము భక్తవత్సలా॥ 71.

ఉ॥ పంతముతో విచారములు। పట్టిగుభాలున మిక్కుటం
బుగా। స్వాంతముగుండ జేయుమను। సంతసమించుక

పొందనీక నన్నెంతయు బాధపెట్టెడిని। యేనుసహింప
గఁజాలవానినా। చెంతకు రాకయుండునటు। చేయుము
మొఱ్ఱిక్కడ భక్తవత్సలా॥ 27

చ॥ చదువుచు సచ్చరిత్రములు। శాంతివహించివిశుద్ధరా
లనై। మదిమలినంబుబాపికొని । మామకపాపరిపున్
సుభక్తియన్ । గదనుధరించిరూపడఁచి గైకొనిజ్ఞాన
ధనంబునుర్వినా। పదలదొలంచికీర్తిఁగను। బాటనుఁ
జూపుము భక్తవత్సలా॥ 73

చ॥ ప్రతిదినమందునావిధుల । వశ్యముగానెరవేర్చి యా
త్మను। మ్మశమగునట్టికార్యములు । మానక చేయుచు
నుండిపీనులన్। బతితులవార్తలస్వ్వనక । పావనుఁలౌ
సుజనాళిఁ గూడిసీ। హితకధలాలకించుగుణ। మిచ్చికృప
న్గను భక్తవత్సలా॥ 74

చ।తటుకున మోహపాశముల। ధైర్యముతో నిరసించిత్రుంచి
నా।కుటిలతనంహరించుకొని।కుందక కష్టమువచ్చువేళలో
నటవివసించినన్మరిగృ। హంబుననుండిననిన్నునమ్మికొ
ల్చుటకును పాయమేర్పడఁగ। జూపుము వేగ మొభ॥75

ఎనయఁగనీకథామృతము। నిష్టములోఁగమపారజుట్టినే
ఉ॥ బనిఁగొనినద్గుణావళులు। పట్టుపడన్గలదారిఁబోవుచున్
ఘనమగునంతరాత్మనుడి। కైవడిదాటఁగసంచరించుచే
మనమునఁగోరుచుండెడజు। మా సతతంబును భ॥ 76

ఉ॥ ఎన్న ఘనాత్మశత్రుల జ। యించి విశుద్ధగుణంబు వార్ధి
నే। దిన్నఁగ మోదవారధిని। దేలుదునో తెలియంగజాల
నా। చిన్నతనంపుచేష్టలను। చిందరవందరగాఁగ జేసినీ
సన్నిధి జేరి సంతసిలు। చందము దెల్పుము భ॥ 77

చ॥ అతులితధర్మమూర్తివయి। యంతటనిండిన దేవదేవ
నా। గతియిఁక నీవగాక దయ। గాంచెడువారొకరుండ
బోరు నే। వెతలుకలంచిచుట్టినను। భీతినివొందక నీసహా
యము। ధృతిగ గడించి గెల్వగల। ధైర్యమునియ్యవె భ॥78

ఉ॥ ఉత్తములైనవారు సను, నొక్క పరిన్వినుతించి పిల్వగా
నత్తఱి జేరదీయుదని, యందురుగాన నహర్నిశంబునీ।
పాత్రుఁనుగోరి యుందుగదు, పుణ్యుల పక్షమునుండి
బుద్ధిస। ద్వృత్తిని డ్రిప్పసందియుము, వేఁటుగనున్న దె
భక్తవత్సలా॥ 79

ఉ॥ గ్రమ్మునవాసనతోయము। గాల్పిత దేశజవంబుతో।
యథార్థమ్మగ, నీయనుగ్రహము, దామిలబొంద
దలంచి నేర్పుతో। నమ్మనశాస్త్రపండితులు, న్యా
యపదంబున నీశ నీమహాత్మ్యమ్మును నంతరంగమున
బల్మరుగానరె భ॥ 80

ఉ॥ నీ నిజదాస బృందమున, నిల్పక పాపభయంబునేగు।
సుజ్ఞానధనంబు హెచ్చ పర సాధనమబ్బును హాయి
గలు। నే దేనిఫలించు గోర్థము హరించును సాక్షరి

శుద్ధుఁడౌదు । నీ ధ్యానమహాత్మ్యమెన్నఁగ మహాత్ము
లశక్యమె భక్తవత్సలా ॥ 81

ఉ॥ ఆపదవచ్చినప్పుడును । హద్దుగ నుండఁగ నేరనప్పు
డెంతేని చేతశత్రులును । దంపఁగ దాఁకినప్పుడు వ్యా
ఘ్రములున్ । మోపునఁ బిగ్గఁగ బొంగుదురని । నెవ్వగనిన్నది
నెంచి పిల్చినా । యాపత్తి జవెంగి టపాదరిఁగి । యార్తి నశిం
పవె భక్తవత్సలా॥ 82

ఉ॥ ఓజఁ దేకరహు మహిం । మహోన్నతదేవ సభాంతరంబు
లన్ । బూజితమౌకవిత్వమును । భోజన చెప్పిన భాగ్య
వంతుఁడై । రాజును మించియుండిన ది । రంబుగ ధర్మ
ముఁ జేసికీర్తితో । దేజమునొందు మన్ననలు । దేనికి నీ
కరుణాకటాక్షమే । బీజముగాని కారణము । వేఱుగను
న్నదె భక్తవత్సలా॥ 83

చ॥ చదువులు నేర్చి నీమతిఁ । జారము నీమహనీయశక్తి సం
పదలను వించు మహాంతర । వారధి నీఁదుచుండు వారిదే
చదువనచ్చు రాజదువ । సాగియు హర్షమయిన్నఁగ లిం
గ్వాదళితమానసుండయిన । వానిది విద్యయె భ॥ 84

చ॥ తపములు తీర్థయాత్రలును । దానములున్ యుపవా
సనాదులున్ । జపములు యోగనిష్ఠలును । సద్వ్రతముల్
తగునగ్నిహోత్రముల్ । మొప్పడోఁసరించి కష్టపడ । నేమి
భవత్పదపద్మభక్తి పా । ట్టుపడినవానికన్నియు నెటుల్
సరితూఁగునె భ॥ 85

ఉ॥ ఓసుగుణాలవాలనిను నొక్కనిమాత్రగ నెంచి నెమ్మదిన్
దోసము బెంచు దోసమును దూలించి మోక్షభయంబు
లేకను దంభసుకర్మమున సూనృతము బల్కుమనుండు
జనుండె పోనిరా యోసము గాదరించు నను భ। వాంబుని
ధానము భక్తవత్సలా॥ 86

ఉ॥ నాకొకకిన్ని మేలులయి నామది నీవొనరింపుచున్న నే
నే కన లేని పూర్వమున నిక్కము గీర్తను జెందినానువు
ణ్యాకరనుంచి చెక్కలన యంబు విమర్శన జేసి నీతివిన్।
జేకొన నూర్మ్యంబు నిదయ సేయము వేగమె భ॥ 87

ఉ॥ మానిని దేవపూజలను । మానితి సద్వ్రతమాచరించు
టల్! మానితి బుణ్యమార్గములు । మానితి సజ్జనమైత్రి
జేయుసు। జ్ఞానవిహీనుడనై మనుజ । జన్మము వ్యర్థము జేసి
కొంటి సే॥ నేనికముక్తి నొందు టెటు। నిక్కము గా
భువి భక్తవత్సలా॥ 88

ఉ॥ తప్పొనర్చు బాలకుడు । దానిని దాచక వేగదండ్రితో
చెప్పి క్షమింప గోరినక్క గతి । జెట్టవనుల్ కము జేసితొల్లి
నే। నిప్పుడు నీదు వాస్తవము। నెల్లనెఱుంగ విప్పి చెప్పితి
దప్పక తప్పు జేయనటు। దండన సేయవె భ॥ 89

ఉ॥ ఏమును నెట్టులున్న నిక । నిప్పుడు నాపని దీనవేళలో
భామలగూడి వ్యర్థమగు । పల్కులు పల్కక వారితో

దనీ। నామమహాప్రభావముఖు । నంబుగసాటుచుభ
క్తిహెచ్చియెం। తోమదిమెందుశాంతిగను।దోవను
జూపుము భక్తవత్సలా॥ 90

ఉ॥ ఇట్టిదినీస్వరూపమని। యెన్నడుజూడకయున్ననాకుగ
న్పట్టుచునీవుజ్ఞాపకము । వచ్చుచునుందువుసర్వమందు
నా। వుట్టువుసార్థకంబగుసు।బుద్ధులనిచ్చితరింపజేయు
ని। న్నిట్టుముదంబుతోడనుతి।యింపుచునుంటెనిభ॥91

ఉ॥ నీదుయనుగ్రహంబునసే।నీపదచింతనసేయుజ్ఞానమా।
తోన్మిగయామొందివర్ధిలుచు । మూఢతదూరముజేసె
నింకనా। కేదికొంతయాప్రితము। లెల్లఫలించెనుజ
న్మపావనం।బైదృఢవశాపదంబుగనె।వాదిగు లేటికిభ॥92

ఉ॥ బాయక భక్తసంఘముల। బాధలబాపెదులోకపావ
నా। నీయెడభక్తిలేసినర। నీచునిజన్మము వల్లకాటికే।
పోయిదహించివ్యర్థమగు । పొందునెసార్థకమించుకై
వనా। ప్యాయముతోడనేనునిను। ప్రార్థనజేసెద భ93॥

ఉ॥ తనయునియొక్కక్షేమమును । దండ్రితలంచిహితోప
దేశమున్ । జనువునజేసిపాడఝున । జాలభయంబును
జెప్పునట్లుగా। జెనటులపైవిపత్తులను । శిక్షగబంచిక
రంబునీదుయా । జ్ఞనుదలదాల్చుధన్యునికి । సంతస
మిత్తువు భక్తవత్సలా॥ 94

ఉ॥ విద్యలభించిసద్గుణవు । విత్తులనాటఁగ శాంతురాలవై ।
విద్యకులాభమే తెలిసి। విద్యమహాధనమంచు నెంచిస।
ద్విద్యలనేర్పిపుణ్యగన। వీధిని నీపాదగాంచిపూతమా।
యుద్యమముల్ ఫలింపనిను నూహాలమర్వను భ॥ 95

ఉ॥ నావిభుఁడున్జెలులున్మతియు। నాప్రియబంధువులాప్తులెల్ల
రున్। భావనచిత్తులౌచునిను। బ్రస్తుతి జేయుచునుండి
సర్వదా। యావలపావదూరులయి । యందఱువర్ధిలు
నట్లొసర్పఁగానీవెయటంచునమ్మితిని। నెమ్మనమందునభ॥96

ఉ॥ నాదగుసంతతిన్ బ్రియగు। ణంబులుగల్గిచిరాయురు
న్నతుల్। మేదినియెందుబొందికదు । మేలొనగూడ
సుఖించిభక్తితో । నీదుచరిత్రముల్సదివి । నిన్ భజి
యిఁచుచుసజ్జనంబుపై । నాదరముంచి వన్నెగను।
నట్లులుసాకుము భ॥ 97

ఉ॥ జాలముసేయుబోకనను। జక్కఁగరక్షణ జేసిసత్కృపా।
లోలమదీయకృత్యముల । లోపములుండిననెంచకుం
డనీ। పాలిటజేస్పుమీ సరవ। వారిగృహంబుననుద్భ
వించిగూటాలకులాబ్ధిజొచ్చితి।గ డంగిమహీస్థలిభ॥98

చ॥ భళిభళిభక్తితోవెలయు। భాగ్యులపొత్తులభింపఁజేసి
మం। గళకరమాభవత్ప్రదయు। గంబులమ్రొక్కఁగఁ
జేయుమేనువి । పులకునునాకువీడుపుర ముఖ్యుల।

కామమ శీతరామయా। ఖ్యులకు గుమారికన్ స్తుతు
లు। కోరియొనర్చెద భ॥ 99

ఉ॥ ఈశ్వరనీమహామహిమ । నెంతని వర్ణన సేయుదానునీ ।
విశ్వమునందుదివ్యకరుణ । వెల్గుచు దీనుల మొఱ్ఱవించు
బల్ । శాశ్వతమైనమిత్రసుఖ । సంపదలిచ్చెదునిన్ను
గొల్తుకా, మేశ్వరిదాసురాలగను। మీదయతోడనుభ॥ 100

చ॥ పలుకులు వేయునేలనిను। బ్రస్తుతిచేయ పరాకువచ్చునో।
కలుషవిదూరనిశ్చలత । గాంచునుపాయమేలు గున
ట్లుగా। సులువగుమార్గముం దెలుపు । సుబ్బసుసోమవ
ధానిగార్లకో। డలిని నమస్కరించెద దటాలుసవారికి భ॥ 101

చ॥ అకలుషచిత్తులై సదయులై హరిపాఠకులై పవిత్రులై
సుకృతులునై దయాఘ్యులయి । సూనృతవాదులునై
మదీయసం। తుకిదగుపోషకులై వెలసి । తోడ్పడిన శ్రీప్ర
కాశరావుగారికి సతిసాహసన్నిటుతో। ఇంపుగ జేసెదో
భక్తవత్సలా॥ 102